

- 2.. De verkeerde kant van iets, vooral van textiel of breiwerk wordt genoemd:
D'n aafse kant. (26-4-1976)
3. De aangetrouwde familie wordt enigszins sceptisch bekeken;
Van de kaawe kant = van de aangetrouwde familie. (26-4)
4. Ik heb hem maar vanuit de verte, op een afstand gezien:
Ik hép'm már van vîrze gezien. (26-4-1976)
5. Iets uitlenen is gevaarlijk: vaak zie je het niet terug,
vooral als het om gereedschap gaat:
Ge kriet m'nen hammer nie, want ieder danst m&sz'n aajge
maajt. (26-4-1976)
6. Een vrouw die veel bij andere vrouwen op visite gaat is tra-
ditioneel het mikpunt van spot en er bestaan allerlei bema-
ningen voor haar, bijv.
'n r&etsmik (D&e iz 'n vroaw die veul r&akt, op de rak is.)
(26-4-1976)
7. Dat is een sufferd, zegt men in het Nederlands. In het Ge-
merts:
D&e iz 'nen dookes., (26-4-1976)
8. Een onnozele, sullige vrouw wordt volgens Van der Wijst wel
een "dows" genoemd (zijn spelling). Van mijn zegsvrouw
hoorde ik:
'n dr&olleke (= onnozele, sullige vrouw). (26-4-1976)
9. Zo'n sullige vrouw spreekt natuurlijk langzaam en melig:
Wa pr&ot se toch sl&e&jp&echtich. (26-4-1976)

Dat was het weer voor deze keer. De volgende keer wat meer uit-
drukkingen. De ruimte was deze keer beperkt.

W.J.Vos, Korhoenhof 9, Nuenen.

VERSLAG VAN DE JAARVERGADERING GEHOUDEN OP 3-2-'76.

In zijn verwelkoming van de aanwezigen, waaronder Dhr. van Roessel van de kring Beek en Donk, wees de voorzitter op het echt heemkundig en Gemerts onderwerp van deze avond, wat ook al bleek uit de grote belangstelling.

Na de jaarverslagen van secretaris en penningmeester (zie elders) stelde de voorzitter voor Rector Pennings, die in de loop van 1975 het secretariaat neerlegde, tot ere-bestuurslid te benoemen. Onder applaus van de aanwezigen werd dit goedgekeurd en

en werd aan de Rector een boekenbon aangeboden. In zijn dankwoord stelde Rector Pennings, dat hij het vele werk altijd met "geweldig veel plezier" gedaan had.

Daarna was het woord aan de spreker van deze avond dhr. H. Giebels, leraar aan het Macropedius College voor zijn lezing "Macropedius en zijn tijd".

Dhr. Giebels ging eerst nader in op de naamgeving van het in Gemert verrezen College; toen de Gemertse bevolking om namen werd gevraagd, bleek dat o.a. Rector Pennings en Ad Otten voor Macropedius pleitten en dit ook nader toelichtten. Ofschoon er bezwaren te overwinnen waren, werd het toch Macropedius.

Wie of wat was Macropedius, die leefde in de tijd van ommuurde steden, Brabants-Gelderse oorlogen, de tijd van Jeroen Bosch, van Erasmus, die op dezelfde school verbleef, waarop 50 jaar later Macropedius zou doceren, de tijd van de opkomende hervorming en ook de tijd waarin op de Bossche school de leraren niet al te best waren en hard sloegen, dit overigens volgens Erasmus.

Het was de eindtijd van de middeleeuwen met zijn grote tegenstellingen tussen geluk en dood, wat door de vertoonde dia's nader belicht werd. In deze niet gemakkelijke tijd leefde Macropedius die in een akte van 1523 als presbyter, c.q. priester vermeld werd en waarin tevens werd vermeld, dat hij van de Lanckveldt's afstamde en woonde in het Georgiushuis te 's-Hertogenbosch, waar hij in 1502 als frater Georgius van Gemert werd ingeschreven.

Later zien we Macropedius als rector van de Hieronymus-school te Utrecht, waar hij een begin maakte met het geven van lessen Grieks en - wat een grote uitzondering was - het Hebreeuws.

Zijn aanwezigheid als Rector te Utrecht blijkt uit een akte, waarbij hij 2 pond ontvangt voor een gedicht, wat op de stadswallen aangebracht werd.

Ook was Macropedius schoolleider te Luik, waar hij de leerlingen vanaf hun 7de jaar vloeiend Latijn leerde, zodat ze op hun 14de in het Latijn konden dichten. In 1531, mogelijk op weg naar Utrecht, was hij weer in Gemert, wat blijkt uit de schepenprotocollen.

Twee jaar voor zijn dood keerde Macropedius terug naar het Brabantse, waar hij stierf en begraven werd in de kerk van de Broeders van het Gemene Leven in Den Bosch. Deze kerk is afgebro-

ken. Zijn laatste rustplaats werd gesierd door een praalgraf met schilderij, geschonken door een dankbare leerling.

Maar was dit alleen Macropedius, de leraar, de vader in de opvoeding van zijn leerlingen, zoals hij zichzelf graag zag? Voor zijn tijd wel, maar in latere eeuwen kregen zijn toneelstukken, dikwijls geschreven om zijn dankbaarheid aan iemand te tonen, zoals hij zelf vermeldt, grote bekendheid. Zijn stuk Hecastus werd o.a. in het Zweeds, Deens en Duits vertaald. In de 17e eeuw werd het opgevoerd in de raadszaal van München en ook de film Elckerlyck werd er naar gemaakt. Vele andere bekende en onbekende stukken alsmede onderwijskundige werkjes heeft hij geschreven, (enkele vertaald door rector Pennings) maar ook op het terrein van de muziek was hij geen onbekende en gebruikte, waar schijnlijk als eerste in Nederland, maatstreden. Muziek en liederen van zijn hand bevinden zich in de archieven van Utrecht en 's-Gravenhage, maar ook in Boston, waar ook een boek uitgegeven is, waarin Macropedius met ere wordt vernoemd.

Uit deze bijzonder goede lezing van dhr. Giebels bleek duidelijk, dat het Gemerts College niet ten onrechte naar Macropedius is genoemd. Ook bleek de grote kennis van dhr. Giebels op dit terrein en zijn vermogen om het "te brengen", zodat wij hem graag spoedig nog eens als spreker te gast hopen te hebben.

Een met grote aandacht bekeken dia-serie van dhr. W. Vos over oud Gemert besloot deze zeer geslaagde avond.

A. Rooderkerken.

HET WEESHUIS OP DEN HEUVEL.

In het door pastoor-deken Van Beek aangelegde "Registrum Memoriale" wordt op blz. 64 gewag gemaakt van een weeshuis op Den Heuvel. Toen dit geschreven werd stond er op het einde van de wijk Den Heuvel een boerenwoning die toebehoorde aan de R.K. Armen van Gemert. Volgens de overlevering zou die behuizing in vroeger tijden gediend hebben als weeshuis.

Het is bekend dat op de plaats waar nu "De Vlucht naar Egypte" hangt vroeger inderdaad een woning stond die eigendom was van de R.K. Armen van Gemert.

Over een weeshuis is buiten de aantekening in het vermelde memorieboek overigens niets bekend. Of.... heeft één der lezers